

«Η αρκούδα στα σχολικά εγχειρίδια»

Σενάριο διδασκαλίας

Ταυτότητα σεναρίου

Καθηγητής: Στάθης Παπακωνσταντίνου (φιλόλογος)

Είδος : Πρόταση για διδασκαλία (σενάριο)

Γνωστικό αντικείμενο : Λογοτεχνία

Τάξη : Β' Λυκείου (αριθμός μαθητών 20)

Προβλεπόμενος χρόνος : 5-6 διδακτικές ώρες.

Προαπαιτούμενες γνώσεις :

Ικανοποιητικός βαθμός εξοικείωσης του δασκάλου και μαθητών με χρήση των λογισμικών Word, excel, power point, audacity, internet, movie maker, media player εξοικείωση με τρόπους ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας και δημιουργίας περιβάλλοντος διερευνητικής μάθησης .

Σύντομη περίληψη

Με τη βοήθεια των ΤΠΕ οι μαθητές θα προσεγγίσουν 2 λογοτεχνικά κείμενα που εντάσσονται στην ίδια θεματική περιοχή αλλά παρουσιάζουν ειδολογικές διαφορές και αναφέρονται σε διαφορετικές εποχές. Συγκεκριμένα θα προσεγγίσουν τα παρακάτω κείμενα:

«Η Αρκούδα» του Μιχάλη Μητσάκη (Β' Λυκείου) [ολόκληρο]

«Ιερά Οδός» ποίημα του Αγγελου Σικελιανού (Α' Λυκείου) [ολόκληρο]

Παράλληλα κείμενα: «Η τελευταία Αρκούδα του Πίνδου» από το « Διπλό Βιβλίο» του Δημήτρη Χατζή.(Γ' Γυμνασίου). [απόσπασμα] «Η σονάτα του σεληνόφωτος» του Γιάννη Ρίτσου (Γ' Λυκείου) [απόσπασμα]

Κριτήρια επιλογής διδακτικής ενότητας

Είναι σαφές ότι ο πιο σημαντικός στόχος της διδασκαλίας της Λογοτεχνίας στην εκπαίδευση είναι να αγαπήσουν οι μαθητές τη Λογοτεχνία και να αποκτήσουν αναγνωστικό εθισμό. Για το λόγο αυτό η επιλογή των κατάλληλων κειμένων που ανταποκρίνονται ή είναι κοντά στα ενδιαφέροντά τους ή προσιδιάζουν στα χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητες των μαθητών μας είναι αποφασιστικής σημασίας για την επίτευξη του παραπάνω στόχου.

Τα τέσσερα κείμενα επιλέχθηκαν με βάση τη θεματική τους συγγένεια και την ειδολογική τους διαφορετικότητα. Θα δοθεί έτσι ευκαιρία στους μαθητές να προσεγγίσουν ευρύτερα το θέμα της εκμετάλλευσης και της βάνανσης - απάνθρωπης συμπεριφοράς απέναντι στα ζώα μέσα από τη μελέτη 4 λογοτεχνικών κειμένων διαφορετικών εποχών, διαφορετικών δημιουργών, πράγμα που θα τους οδηγήσει συνειρμικά στην κατανόηση της διαχρονικότητας αυτού του ζητήματος και της εν δυνάμει επικαιροποίησής (με διαφορετική ίσως μορφή) του. Έτσι, εκτός από την αισθητική απόλαυση που προκύπτει από τη μελέτη λογοτεχνικών κειμένων θα συνειδητοποιήσουν τον κίνδυνο ολοκληρωτικού αφανισμού πολλών ειδών, θα ευαισθητοποιηθούν και θα προβληματιστούν στα πλαίσια μιας ολιστικής θεώρησης των πραγμάτων για τον τρόπο με τον οποίο τελικά προσεγγίζει ο σύγχρονος άνθρωπος τα ζητήματα αυτά με απώτερο στόχο να αποκτήσουν οικολογική συνείδηση. Είναι σημαντικό ότι και τα τέσσερα κείμενα προέρχονται από τα ανθολόγια των κειμένων λογοτεχνίας, πράγμα που αυτομάτως καθιστά τη **σχέση τους με το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών αυταπόδεικτη**, ενώ η εντυπωσιακή τους θεματική ομοιότητα αποτελεί στοιχείο ελκυστικό για τους μαθητές, καθώς ευνοεί την ομαδική (συν)εργασία. Παράλληλα η χρήση των νέων

τεχνολογιών θα συμβάλλει αποφασιστικά στην πληρέστερη κατανόηση του θέματος μέσα από την παροχή πολυμεσικών ερεθισμάτων στα πλαίσια ομαδοκεντρικής διδασκαλίας και τη διαμόρφωση συνθηκών διερευνητικής μάθησης. Πιο συγκεκριμένα οι μαθητές θα επιχειρήσουν να εντοπίσουν το κυρίαρχο και τα δευτερεύοντα θέματα που διαπερνούν τα συγκεκριμένα κείμενα, τον ιδιαίτερο συμβολισμό που έχει η Αρκούδα στο κάθε κείμενο ξεχωριστά και θα τον συσχετίσουν με πρόσωπα και καταστάσεις της εποχής που γράφτηκαν αλλά και σύγχρονες, θα γνωρίσουν το βίο και το έργο των 4 λογοτεχνών καθώς και σημαντικές ιδιαιτερότητες της γραφής τους. Τέλος θα αποκτήσουν δεξιότητες αξιοποίησης των ΤΠΕ καθώς η διδακτική πρόταση είναι ρεαλιστική και υλοποιήσιμη στο σύνολό της.

Μέθοδος προσέγγισης : Μικτή (κειμενοκεντρική, ιστορικο-φιλολογική)

Στόχοι

Εκτός από τους γενικούς στόχους που υπηρετεί η προσέγγιση λογοτεχνικού κειμένου

Με τη διδακτική πρόταση επιδιώκεται:

- ✓ να προσεγγίσουν οι μαθητές τέσσερα κείμενα αξιόλογων λογοτεχνών και να διευρύνουν τις προσωπικές τους εμπειρίες,
- ✓ να ενισχυθούν οι υποδομές του κριτικού- συγκριτικού γραμματισμού των μαθητών,
- ✓ να εντοπίσουν τους διαφορετικούς συμβολισμούς που έχει η αρκούδα στα 4 κείμενα και να τους συσχετίσουν με την εποχή στην οποία αναφέρονται και τους στόχους που υπηρετούνται μέσα από αυτούς,
- ✓ να έρθουν σε επαφή με κείμενα διαφορετικών μορφών γλώσσας, ώστε να συνειδητοποιήσουν τη συνέχεια και την ενότητα της νεοελληνικής γλώσσας,
- ✓ να κατανοήσουν τις ιδιαιτερότητες του ύφους και τον τρόπο με τον οποίο ο μακροπερίοδος λόγος συμβάλλει σε μια πετυχημένη περιγραφή,
- ✓ να αναπτύξουν πνεύμα συνεργασίας και ομαδικότητας,
- ✓ να αποκτήσουν (ενδεχομένως) οικολογική συνείδηση και να συνειδητοποιήσουν την αναγκαιότητα της προσωπικής δραστηριοποίησης για την ανάδειξη και επίλυση κοινών προβλημάτων ως ενεργοί πολίτες,

- ✓ να βιώσουν την ενσυναίσθηση,
- ✓ να ασκηθούν στη σωστή ανάγνωση και απαγγελία,
- ✓ να εξοικειωθούν με τη χρήση των ΤΠΕ, για τη συλλογή, επεξεργασία και παρουσίαση δεδομένων αξιοποιώντας πτυχές της πολυτροπικότητας.

Ομάδες.

Βασικό κριτήριο λοιπόν θα πρέπει να είναι η βούληση του μαθητή και η εξασφάλιση ότι θα δημιουργηθούν ομάδες ομοιόμορφες ή ισοδύναμες που θα μπορούν να ανταποκριθούν σε ένα εύρος δραστηριοτήτων με την ιδιαίτερη δυναμική της η κάθε μία. Ειδικά για τις ανάγκες του ποιήματος Σχηματίζονται λοιπόν 4 ομάδες. Κάθε μια αποτελείται από 5 μαθητές και ο καθένας αναλαμβάνει ένα συγκεκριμένο ρόλο [αρχηγός, οργανωτής, ερευνητής, παρουσιαστής, τεχνικός] συμβάλλοντας με το δικό του τρόπο στην επίτευξη των στόχων.

Αναλυτική παρουσίαση σεναρίου

Πρώτο δίωρο. (Αίθουσα διδασκαλίας)

Πρώτη επαφή με τα κείμενα- παρουσίαση υλικού- καθορισμός στόχων.

Αναλυτική παρουσίαση.

Με τη βοήθεια του προγράμματος Movie Maker των Windows XP ο καθηγητής, έχει δημιουργήσει ένα 15 λεπτο Video με ενδεικτικά αποσπάσματα από την ταινία «The Bear-1988» του JEAN-JACQUES ANNAUD. Χωρίς να τους ενημερώσει ή να τους εξηγήσει κάτι, προβάλλει με το βιντεοπροβολέα το video στους μαθητές. Οι μαθητές παραμένουν ανυποψίαστοι κι έτσι δημιουργείται μια αγωνιώδης προσμονή σε συνδυασμό με την αναμενόμενη περιέργεια, στοιχεία που προσφέρουν ένα σταθερό έδαφος για μια αποδοτική διδασκαλία. Η προβολή αυτή, στόχο έχει να αιφνιδιάσει μεν, αλλά να εισαγάγει ομαλά και με τρόπο ελκυστικό τους μαθητές στο θέμα που θα διεξέλθουν. Θα δημιουργηθεί,

λοιπόν, το απαραίτητο συναισθηματικό προγεφύρωμα, ώστε τα μηνύματα των κειμένων να αγγίζουν ευκολότερα τις κεραίες της παιδικής ευαισθησίας. Έτσι θα προσεγγίσουν το θέμα της εκμετάλλευσης και της κακοποίησης των ζώων με διαφορετική οπτική. Ακολουθεί συζήτηση με την εποπτεία του διδάσκοντα, πάνω στο περιεχόμενο και τα μηνύματα της ταινίας. Ο καθηγητής προσανατολίζει τη συζήτηση, ώστε να δοθεί έμφαση στην περιγραφή του φυσικού χώρου της αρκούδας. Οι μαθητές συνειδητοποιούν ότι **η κινηματογραφική ταινία αποτελεί ένα ιδιαίτερο κειμενικό** είδος που καλούνται να αποδομήσουν προκειμένου να το αποκωδικοποιήσουν. Η διάρκεια της συζήτησης δεν πρέπει να υπερβεί τα **10** λεπτά. Στη συνέχεια ο καθηγητής ζητάει από τους μαθητές να μεταβούν στη σελίδα 127 του σχολικού εγχειριδίου. Οι μαθητές βλέποντας τον τίτλο του διηγήματος αρχίζουν να καταλαβαίνουν τα όσα προηγήθηκαν. Γίνεται μια αναφορά στο συγγραφέα και το διήγημα τοποθετείται στο χώρο και στο χρόνο. Παρέχονται κάποιες πληροφορίες σχετικά με τη γλώσσα και οι μαθητές καλούνται να την παραλληλίσουν με τη γλώσσα του Παπαδιαμάντη με διηγήματα του οποίου ήρθαν σε επαφή κατά καιρούς οι μαθητές. Επειδή οι μαθητές δεν είναι εξοικειωμένοι με την καθαρεύουσα, πρέπει το κείμενο να διαβαστεί σωστά από τον καθηγητή, πράγμα που απαιτεί και μια εξάσκηση, γιατί ο λόγος του Μητσάκη είναι πυκνός και μακροπερίοδος, ενώ οι σκηνές με τα παραγγέλματα του αρκουδιάρη πρέπει να αποδοθούν με ιδιαίτερη παραστατικότητα, ώστε να παραμένει ζωνρό το ενδιαφέρον κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης. Η ανάγνωση διαρκεί **25** λεπτά περίπου. Με το πέρας της ανάγνωσης ζητείται από τους μαθητές να σχολιάσουν για **10** λεπτά περίπου το περιεχόμενο του διηγήματος και να το συσχετίσουν με το video που παρακολούθησαν. Μετά την εξαγωγή των πρώτων συμπερασμάτων, ο καθηγητής μοιράζει σε κάθε μαθητή φωτοτυπίες με την «Ιερά Οδό» του Σικελιανού.

Είναι σαφές ότι η σωστή απαγγελία συμβάλλει αποτελεσματικά τόσο στην κατανόηση, όσο και στη συναισθηματική κινητοποίηση του αναγνώστη. Η διάρκεια της απαγγελίας δεν προβλέπεται να ξεπεράσει τα 5 λεπτά. Η απαγγελία γίνεται από τον διδάσκοντα είτε ηχογραφημένα από τον ίδιο το Σικελιανό. Αρχικά οι μαθητές θα απορούν, καθώς δεν θα μπορούν να συσχετίσουν το ποίημα με τα προηγούμενα. Βέβαια σταδιακά η απορία θα υποχωρεί καθώς η θεματική ομοιότητα είναι εντυπωσιακή και έτσι θα αρχίσει μια πρωτογενής σύνθεση στη σκέψη του μαθητή. Ο καθηγητής θα δώσει κάποια στοιχεία για τον ποιητή και θα ζητήσει από τους μαθητές να εντοπίσουν τις βασικές ομοιότητες, αλλά και τις διαφορές των δύο κειμένων. Η σύγκριση μπορεί να επεκταθεί σε όλα τα επίπεδα. Η διάρκεια της συζήτησης υπολογίζεται στα 15 λεπτά.

Τέλος ζητά από τους μαθητές να χωριστούν σε 4 ομάδες (αν δεν υπάρχουν ήδη) για ουσιαστικότερη διερεύνηση του θέματος σε επόμενες συναντήσεις στο εργαστήριο Η\Υ. Κάθε ομάδα επιλέγει το κείμενο της αρεσκείας της. Αν υπάρχει πρόβλημα, τα κείμενα μοιράζονται με κλήρωση. Δίνονται κάποιες οδηγίες σχετικά με τη δραστηριοποίηση των ομάδων και μοιράζονται τα φύλλα εργασίας, προκειμένου να γίνει στο σπίτι μια πρώτη επαφή με τις δραστηριότητες της ομάδας και για να πραγματοποιηθούν οι δραστηριότητες που δεν απαιτούν χρήση ΤΠΕ. Η παραπάνω εργασία απαιτεί περίπου 10 λεπτά. Το πρώτο δίωρο ολοκληρώνεται.

2^ο δίωρο

Χώρος: **Εργαστήριο** (2^η φάση. Συλλογή υλικού και πληροφοριών)

Οι μαθητές αναζητούν στο διαδίκτυο και στη βιβλιοθήκη πληροφορίες προκειμένου να πραγματοποιήσουν τις δραστηριότητες των φύλλων εργασίας, **εργαζόμενοι κατά ομάδες**. Η κάθε ομάδα έχει στη διάθεσή 2 ή 3 υπολογιστές, ώστε να εξασφαλίζεται η δυνατότητα παράλληλης έρευνας. **Ο διδάσκων λειτουργεί ως το 6^ο μέλος της ομάδας, παρέχοντας**

πρόσθετες πληροφορίες ή επιλύοντας απορίες και προβλήματα παρατηρώντας διακριτικά την ερευνητική πορεία των ομάδων. Εφιστά την προσοχή των μαθητών απέναντι στην αξιοπιστία των πηγών του διαδικτύου και δίνει έμφαση στην διαμόρφωση κριτικής στάσης απέναντι στην προσφερόμενη πληροφορία. Σε κάθε περίπτωση εμπνέει και ενθαρρύνει τη συνεργατική προσπάθεια. Το υλικό αποθηκεύεται ή εκτυπώνεται.

3^ο δίκωρο

Χώρος: **Αίθουσα διδασκαλίας** (3^η φάση. Παρουσίαση- Σύνθεση)

Οι ομάδες παρουσιάζουν με βιντεοπροβολέα στην ολομέλεια τις δραστηριότητες και απαντούν σε πιθανές ερωτήσεις. Ακολουθεί συζήτηση και ασκείται **κριτική για την ανατροφοδότηση** του διδάσκοντα και των ομάδων.

Σε εύλογο χρονικό διάστημα (μετά από μια εβδομάδα) οι δραστηριότητες παίρνουν την τελική μορφή και αναρτώνται στο blog του μαθήματος και στην ιστοσελίδα των δραστηριοτήτων του τμήματος.

Εναλλακτικές εκδοχές –προσεγγίσεις :

Θα μπορούσε η συγκεκριμένη πρόταση να απευθύνεται και σε μαθητές Α' Λυκείου με πρώτο κείμενο την «Ιερά Οδό» , δεύτερο την « Τελευταία αρκούδα του Πίνδου» (Γ' Γυμνασίου) και παράλληλο κείμενο την «Αρκούδα» του Μητσάκη. Προτιμήθηκε η Β' γιατί ενδεχομένως οι μαθητές αυτής της τάξης έχουν και άλλα ακούσματα της καθαρεύουσας (Παπαδιαμάντης), γεγονός που καθιστά την πρόσληψη ευκολότερη.

Θα μπορούσε επίσης η διδακτική πρόταση να πάρει τη μορφή ενός **διαθεματικού project** (διάρκειας 2-3 μηνών) με ενδεικτική βάση τους παρακάτω θεματικούς άξονες.

- ✓ Η αρκούδα στον κινηματογράφο (Χρυσή Άρκτος)
- ✓ Η αρκούδα και ο αρκουδιάρης στις λαϊκές παραδόσεις (έθιμα)
- ✓ Η αρκούδα στην αστρονομία (Αστερισμός της Μεγάλης και της Μικρής Άρκτου)
- ✓ Αρκούδα και οικολογικές οργανώσεις

- ✓ Κριτική παρουσίαση του τρόπου εκπαίδευσης των ζώων (τσίρκο, ταυρομαχίες κ.λπ.)
- ✓ Η αρκούδα στα παραμύθια και ως παιδικό παιχνίδι

Κριτική.

Ενδεχομένως παρουσιαστούν κάποιες δυσκολίες στην υλοποίηση του σεναρίου, κυρίως ως προς την επίτευξη των στόχων στα πλαίσια των καθορισμένων χρονικών ορίων. Για το λόγο αυτό η περιγραφή του πρώτου δώρου είναι αρκετά αναλυτική προκειμένου να μην υπάρξουν χρονικές παρεκκλίσεις, ώστε να διαμορφωθούν οι κατάλληλες ευνοϊκές συνθήκες για το δεύτερο και τρίτο δώρο.

Βέβαια τα περιθώρια ανάληψης πρωτοβουλιών από τη μεριά των μαθητών είναι βέβαια περιορισμένα, αλλά σε καμιά περίπτωση απαγορευτικά. Οι δικτυακοί τόποι που προτείνονται δεν περιέχουν κάποια απάντηση για copy-paste απλά αποτελούν κάποιους σημειωτικούς πόρους που οι ομάδες μπορούν να τους εμπλουτίσουν και με άλλους αξιοποιώντας τις μηχανές αναζήτησης.

Επίσης, ενδέχεται να προκύψουν κάποια προβλήματα λόγω μη επαρκούς εξοικείωσης του διδάσκοντα ή των μαθητών με τα συγκεκριμένα λογισμικά. Το συμπληρωματικό υλικό (κινηματογραφικό, τραγούδια, απαγγελίες κ.λπ.) είναι στη διάθεση όποιου το ζητήσει.

Ενδεικτικοί δικτυακοί τόποι :

[Σπουδαστήριο νέου ελληνισμού](#)

[Ηλεκτρονικά λεξικά](#)

[Σώματα κειμένων](#)

[Υπουργείο πολιτισμού](#)

[Ο ελληνισμός της διασποράς](#)

[Ευρωπαϊκή εταιρεία νεοελληνικών σπουδών](#)

[Αρκτούρος](#)

[Wikipedia](#)

Μιχ. Μητσάκη «Η αρκούδα»

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ομάδα 1^η:

1) Αναζητήστε στο διαδίκτυο εργογραφικό και εικονογραφικό υλικό για το συγγραφέα και δημιουργήστε ένα αρχείο power point (μέχρι 10 διαφάνειες) με τις σημαντικότερες πληροφορίες.

Ενδεικτικές ιστοσελίδες:

<http://www.snhell.gr/anthology/writer.asp?id=27>

<http://www.perizitito.gr/authors.php?authorid=19917>

<http://www.perizitito.gr/product.php?productid=105984&page=1>

http://www.epohi.gr/theodosopoulou_mitsakis_culture_2762004.htm

<http://www.durabond.ca/gdouridas/>

<http://www.spaniavivlia.gr/author.aspx?authorid=28453>

2) Ποιές γλωσσικές διαφορές επισημαίνεις ανάμεσα στα αφηγηματικά-περιγραφικά μέρη και στα παραγγέλματα προς την αρκούδα; Μπορείς να λειπόν να εντοπίσεις τη σχέση που έχει το επίπεδο γλώσσας που χρησιμοποιεί κάποιος με τη μόρφωση και την κοινωνική του θέση;

3) Μπορείτε, στηριζόμενοι στο διήγημα του Μητσάκη να εντοπίσετε το εύρος της διαφοράς ανάμεσα στην καθαρεύουσα και την καθομιλούμενη; Αναζητήστε στο διαδίκτυο πληροφορίες σχετικά με την ιστορία της καθαρεύουσας και του γλωσσικού ζητήματος και καταγράψτε τα συμπεράσματά σας περιληπτικά σ' ένα αρχείο Word.

Ενδεικτικές ιστοσελίδες:

Ηλεκτρονικά λεξικά, σώματα κειμένων,

[http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B1%CE%B8%CE%B1%CF%81%](http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B1%CE%B8%CE%B1%CF%81%CE%B5%CF%8D%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B1)

[CE%B5%CF%8D%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B1](http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B1%CE%B8%CE%B1%CF%81%CE%B5%CF%8D%CE%BF%CF%85%CF%83%CE%B1)

<http://abnet.agrino.org/htmls/Z/Z015.html>

4). Συζητήστε την άποψη ότι η λογοτεχνία της καθαρεύουσας (Παπαδιαμάντης, Μητσάκης κ. α.) είναι αδικημένη, λόγω της μη εξοικείωσης της νέας γενιάς με τη συγκεκριμένη μορφή γλώσσας. Παρουσιάστε προφορικά τις απόψεις σας στην ολομέλεια του τμήματος. Δημιουργήστε επίσης ένα κατάλογο σε excel με τα ονόματα λογοτεχνών που χρησιμοποίησαν την καθαρεύουσα..

5) Παρατηρώντας την πρώτη περίοδο του κειμένου, τί παρατηρείς ως προς την έκτασή της; Αν αφαιρέσεις κάποιο στοιχείο παραμένει η συνοχή της; Μπορείς να συσχετίσεις τη συγκεκριμένη επιλογή με την παρατηρητικότητα του συγγραφέα και την πληρότητα της περιγραφής; Να καταγράψεις τις παρατηρήσεις σου με τη μορφή σημειώσεων σε ένα αρχείο word.

6) Να εντοπίσεις τα σημεία του κειμένου που αναφέρονται στη φυσική και εκείνα που αναφέρονται στην τωρινή κατοικία της αρκούδας και να επισημάνεις τη λειτουργία της γλώσσας στη μια και στην άλλη περίπτωση; Πώς οι συγκεκριμένες επιλογές συνδέονται με τη διαφανόμενη πρόθεση του συγγραφέα; Παρουσιάστε προφορικά τις απόψεις σας στην ολομέλεια του τμήματος.

7) Σταχυολόγησε τις λέξεις ή εκφράσεις του κειμένου που αναφέρονται στην εμφάνιση και στο ήθος του «βλάχου» καθώς και στην ταυτότητα – ποιότητα του ακροατηρίου. Πώς ερμηνεύετε τις συγκεκριμένες επιλογές; Παρουσιάστε προφορικά τις απόψεις σας στην ολομέλεια του τμήματος.

8. Επιλέξτε το τμήμα του κειμένου που σας άρεσε περισσότερο και προσπαθήστε να το αναγνώσετε σωστά. Χρησιμοποιώντας ένα πρόγραμμα καταγραφής ήχου (Audacity, Ηχογράφηση Windows κ.α) να δημιουργήσετε ένα αρχείο σε ηλεκτρονική μορφή (mp3, wav)[καλό είναι να πειραματιστούν όλα τα μέλη της ομάδας] .

9. Να καταγράψετε σε ένα πίνακα (word ή Excel) τις λέξεις ή εκφράσεις από το κείμενο που σας έκαναν ιδιαίτερη εντύπωση σε σχέση με τη νοηματική τους βαρύτητα, τη σπανιότητα ή την πρωτοτυπία τους.

Μιχ. Μητσάκη «Η αρκούδα»

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ομάδα 2^η:

1. Ποιά συγκεκριμένη αναφορά του Μητσάκη συμβολοποιεί την Αρκούδα; Ποιος είναι αυτός ο συμβολισμός; Παραμένει επίκαιρος; Καταγράψτε τις απόψεις σας σε ένα αρχείο word με τη μορφή σύντομου άρθρου.

2. Αναζητήστε στο διαδίκτυο πληροφορίες για το περιεχόμενο του όρου «νατουραλισμός» και «συμβολισμός» και προσπαθήστε να τις συσχετίσετε με το διήγημα του Μητσάκη. Να παρουσιάσετε περιληπτικά την εργασία σας σε ένα αρχείο power point (μέχρι 20 διαφάνειες)

Ενδεικτικοί ιστοχώροι:

Ηλεκτρονικά λεξικά, wikipedia

<http://www.skepdic.gr/Entries/Ni/natouralismos.htm>

http://www.archive.gr/modules.php?name=News&new_topic=15

<http://www.eens->

[congress.eu/?main_page=1&main_lang=de&eensCongress_cmd=showPaper&eensCongress_id=153](http://www.eens-congress.eu/?main_page=1&main_lang=de&eensCongress_cmd=showPaper&eensCongress_id=153)

3. Από τη συλλογή «Θεσσαλικός κύκλος» Του Γιάννη Μαρκόπουλου να ακούσετε και να παρουσιάσετε στους συμμαθητές σας το τραγούδι «Αρκουδιάρης» με τη Βίκυ Μοσχολιού. Να σχολιάσετε προφορικά τις ομοιότητες αλλά και κάποια διαφορά που θα εντοπίσετε. Σε περίπτωση που δεν το βρίσκετε, κατεβάστε το από την ιστοσελίδα μου: <http://users.sch.gr/statpapako/logotexnia.htm>

4. Αναζητήστε στα λεξικά της πύλης και στα σώματα κειμένων πληροφορίες για το λήμμα « αρκουδιάρης». Αντλώντας στοιχεία από το διαδίκτυο και από το διήγημα του Μητσάκη προσπαθήστε να αποδώσετε εικαστικά τη μορφή του.

5. Στη μηχανή αναζήτησης Google στην περιοχή εικόνες χρησιμοποιώντας λέξεις κλειδιά (αρκούδα, αρκουδιάρης, bear κ.λπ.) να βρείτε και να αποθηκεύσετε εικόνες σχετικές με την αρκούδα και να τοποθετήσετε τις καλύτερες στον πίνακα του τμήματος, συνοδεύοντας τις με μια κατάλληλη λεζάντα.

6. Αναζητήστε στο διαδίκτυο με λέξεις κλειδιά πληροφορίες σχετικές με το νομικό καθεστώς που διέπει την αιχμαλωσία της αρκούδας στη χώρα μας και ενημερώστε εν συντομία προφορικά τους συμμαθητές σας στην ολομέλεια του τμήματος.

7. Επιλέξτε το τμήμα του κειμένου που σας άρεσε περισσότερο και προσπαθήστε να το αναγνώσετε σωστά. Χρησιμοποιώντας ένα πρόγραμμα καταγραφής ήχου (Audacity, Ηχογράφηση Windows κ.α) να δημιουργήσετε ένα αρχείο σε ηλεκτρονική μορφή (mp3, wav)[καλό είναι να πειραματιστούν όλα τα μέλη της ομάδας] .

8. Να καταγράψετε σε ένα πίνακα (word ή Excel) τις λέξεις ή εκφράσεις από το κείμενο που σας έκαναν ιδιαίτερη εντύπωση σε σχέση με τη νοηματική τους βαρύτητα, τη σπανιότητα ή την πρωτοτυπία τους.

9. Με τη μελέτη του διηγήματος, γίνεται εύκολα κατανοητό το περιεχόμενο της έκφρασης «έφαγε το ξύλο της αρκούδας». Μπορείτε να βρείτε παρόμοιες εκφράσεις και να τις καταγράψετε σε ένα αρχείο word;

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ομάδα 3^η:

1) Αναζητήστε στο διαδίκτυο εργογραφικό και εικονογραφικό υλικό για τον ποιητή και δημιουργήστε ένα αρχείο power point (μέχρι 10 διαφάνειες) με τις σημαντικότερες πληροφορίες.

Ενδεικτικές ιστοσελίδες:

www.snhell.gr/anthology/writer.asp?id=45 - 30k

el.wikipedia.org/wiki/Άγγελος_Σικελιανός - 42k

2) Αναζητήστε στο διαδίκτυο πληροφορίες για τα Ελευσίνια Μυστήρια και τη σχέση τους με την Ιερά Οδό. Παρουσιάστε στην ολομέλεια του τμήματος αδρομερώς το θέμα με μια προφορική εισήγηση.

Ενδεικτικές ιστοσελίδες:

www2.fhw.gr/chronos/05/gr/culture/4140eleusinia.html - 8k –

www.culture.gr/h/2/gh251.jsp?obj_id=4934 - 9k

3) Να μεταφέρετε το ποίημα σε ένα αρχείο word και, ενεργοποιώντας τον ορθογράφο, προσπαθήστε παρατηρώντας τις υπογραμμισμένες λέξεις να εξάγετε συμπεράσματα σχετικά με τις ιδιαιτερότητες της γλώσσας του ποιητή. Καταγράψτε τα συμπεράσματά σας σε ένα αρχείο word με τη μορφή σύντομου άρθρου.

4.Το επεισόδιο με τον «ατσίγγανο» είναι το βασικό θέμα του ποιήματος; Δηλαδή ο σκοπός του ποιητή ήταν να περιγράψει απλά ένα θέαμα; Να υποστηρίξετε την άποψή σας με σύντομη προφορική παρέμβαση στην ολομέλεια, στηριζόμενοι σε αναφορές στο ποίημα.

5. Είναι συνηθισμένος στην ποίηση ο μακροπερίοδος λόγος; Σε τι εξυπηρετεί η συγκεκριμένη επιλογή; Καταγράψτε τις απόψεις σας σε ένα αρχείο word με τη μορφή σύντομου άρθρου.

6. Η αρχή του ποιήματος έχει εντυπωσιακές ομοιότητες με το τέλος, αλλά υπάρχει και κάποια διαφορά. Με ποιό τρόπο το επεισόδιο με τις αρκούδες συνέβαλε στο συγκεκριμένο αναστοχασμό του ποιητή; Δημιουργήστε ένα σχηματικό πίνακα με τρεις στήλες (η αρχή, το τέλος, η ερμηνεία)

7. Από τη συλλογή «Η αμαρτωλή Μαρία» Του Λαυρέντη Μαχαιρίτσα να ακούσετε και να παρουσιάσετε στους συμμαθητές σας το τραγούδι «Αρκούδες» με το Γιώργο Νταλάρα. Να σχολιάσετε το περιεχόμενό του σε σχέση με το ποίημα του Σικελιανού. Σε περίπτωση που δεν το βρίσκετε, κατεβάστε το από την ιστοσελίδα μου: <http://users.sch.gr/statpapako/logotexnia.htm>

8. Επιλέξτε το τμήμα του κειμένου που σας άρεσε περισσότερο και προσπαθήστε να το αναγνώσετε σωστά. Χρησιμοποιώντας ένα πρόγραμμα καταγραφής ήχου (Audacity, Ηχογράφηση Windows κ.α) να δημιουργήσετε ένα αρχείο σε ηλεκτρονική μορφή (mp3, wav)[καλό είναι να πειραματιστούν όλα τα μέλη της ομάδας] .

9. Να καταγράψετε σε ένα πίνακα (word ή Excel) τις λέξεις ή εκφράσεις από το κείμενο που σας έκαναν ιδιαίτερη εντύπωση σε σχέση με τη νοηματική τους βαρύτητα, τη σπανιότητα ή την πρωτοτυπία τους.

Άγγελου Σικελιανού «Ιερά οδός»

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ομάδα 4^η:

1. Ποιους συμβολισμούς παίρνει η αρκούδα στη σκέψη του ποιητή; Με ποιες μορφές παραλληλίζεται η μεγάλη αρκούδα και πώς εξηγείται αυτή η σχέση. Εντοπίστε τις σχετικές αναφορές στο ποίημα. Καταγράψτε τις απόψεις σας σε ένα αρχείο word με τη μορφή σύντομου άρθρου.

2. Να γράψετε σε ένα πίνακα Word τρεις νοηματικές ομοιότητες και 3 διαφορές ανάμεσα στην «Αρκούδα» του Μητσάκη και την «Ιερά Οδό» του Σικελιανού.

3. Αναζητήστε άλλα ποιήματα με παρόμοιο θέμα και δημιουργήστε το προσωπικό σας ανθολόγιο που θα αναρτηθεί στο blog του μαθήματος.

4. Να μελετήσετε [<http://users.sch.gr/statpapako/logotexnia.htm>] το απόσπασμα « Η τελευταία αρκούδα του Πίνδου» από το «Διπλό βιβλίο» του Δ. Χατζή και να το συγκρίνετε με το ποίημα του Σικελιανού και το διήγημα του Μητσάκη. Ποιος νομίζετε ότι είναι ο συμβολισμός της Αρκούδας και πώς σχετίζεται με την προσωπική ζωή του συγγραφέα; Παρουσιάστε σε power point τις ομοιότητες και διαφορές των τριών κειμένων.

5. Αναζητήστε στο διαδίκτυο εργογραφικό και εικονογραφικό υλικό για τον Δ. Χατζή και δημιουργήστε ένα αρχείο power point (μέχρι 12 διαφάνειες) με τις σημαντικότερες πληροφορίες.

Ενδεικτικές ιστοσελίδες:

http://tovima.dolnet.gr/print_article.php?e=B&f=12859&m=S03&aa=1

http://www.tovima.gr/print_article.php?e=B&f=12515&m=S08&aa=1

http://tovima.dolnet.gr/print_article.php?e=B&f=13021&m=B08&aa=1

http://bibliofagos.blogspot.com/2006/07/blog-post_23.html

<http://anagnosmatario.blogspot.com/2007/04/to.html>

6. Να μελετήσετε [<http://users.sch.gr/statpapako/logotexnia.htm>] το υπογραμμισμένο απόσπασμα από τη « σονάτα του σεληνόφωτος » του Γ. Ρίτσου και, αξιοποιώντας και το συνοδευτικό αρχείο, να προσδιορίσετε σε ένα περιληπτικό κείμενο word με τη μορφή σημειώσεων τον πιθανό συμβολισμό της αρκούδας στο συγκεκριμένο ποίημα .

7. Να ακούσετε και να παρουσιάσετε στους συμμαθητές σας το τραγούδι της Σόφης Παπά με τίτλο «Πρόβατα » με το Νότη Σφακιανάκη. Να σχολιάσετε με ένα σύντομο κείμενο (word) το περιεχόμενό του σε σχέση με τους συμβολισμούς της αρκούδας που έχετε επισημάνει. Σε περίπτωση που δεν το βρίσκετε, κατεβάστε το από την ιστοσελίδα μου: <http://users.sch.gr/statpapako/logotexnia.htm>

8. Επιλέξτε το τμήμα του ποιήματος που σας άρεσε περισσότερο και προσπαθήστε να το αναγνώσετε σωστά. Χρησιμοποιώντας ένα πρόγραμμα καταγραφής ήχου (Audacity, Ηχογράφηση Windows κ.α) να δημιουργήσετε ένα αρχείο σε ηλεκτρονική μορφή (mp3, wav)[καλό είναι να πειραματιστούν όλα τα μέλη της ομάδας] .

9. Να καταγράψετε σε ένα πίνακα (word ή Excel) τις λέξεις ή εκφράσεις από το ποίημα που σας έκαναν ιδιαίτερη εντύπωση σε σχέση με τη νοηματική τους βαρύτητα, τη σπανιότητα ή την πρωτοτυπία τους.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κοινή δραστηριότητα:

1. Επισκεφθείτε τις ιστοσελίδες (www.arcturos.gr και www.wwf.gr) και αναζητήστε πληροφορίες σχετικά με τα παρακάτω: Ποιος είναι ο ρόλος των οικολογικών οργανώσεων και με ποιο τρόπο παρεμβαίνουν; Ποιος είναι ο πληθυσμός της αρκούδας που έχει εναπομείνει στη χώρα μας; Ποιοι είναι οι κίνδυνοι που απειλούν το είδος, ποια μέτρα λαμβάνονται για την προστασία και ποιο μπορεί να είναι το μέλλον;
2. Προσπαθήστε να αποδώσετε με λογοτεχνικό τρόπο (σε πεζό ή ποίημα) την εικόνα που βρίσκεται στη διεύθυνση : <http://www.durabond.ca/gdouridas/> [Τα ονόματα των λογοτεχνών παρατίθενται με αλφαβητική σειρά. Κάντε κλικ στο ««Δ. Χατζής] και συνοδεύει το κείμενο για το «Διπλό βιβλίο» του Δ. Χατζή.
3. Μετά την παρουσίαση και την ανατροφοδότηση, να δώσετε στις εργασίες σας την τελική μορφή και να τις αναρτήσετε στο blog του μαθήματος, επιτρέποντας τον ελεύθερο σχολιασμό.